

Bakgrunnsnotat for faglig dimensjonering

Inntekter fra undervisning, IFIKK

En stor del av IFIKKs inntekter kommer fra rammetildelingen fra HF. Den delen av denne tildelingen som ikke er øremerket, kan deles i henholdsvis resultatmidler og «studieplasser». Den største delen av resultatmidlene igjen, kommer fra studiepoengproduksjon, der instituttet mottar en fastlagt sum per 60 studiepoeng som produseres. Satsen som utbetales per 60 studiepoeng har ulik sats på BA- (kategori F) og MA-nivå (kategori D), og satsen for de siste fire årene fremgår av tabellen under.

Sats	2016	2017	2018	2019
Studiepoeng kat D	31,214.9	32,377.0	27,563.0	28,150.0
Studiepoeng kat F	21,202.6	21,780.9	18,766.0	19,353.0

Tabellen under angir antall enheter av 60 studiepoeng produsert per fag på IFIKK i perioden 2010-2018, i henholdsvis kategori D (MA-nivå) og F (BA-nivå). Som det fremgår av tabellen, har studiepoeng på MA stort sett en synkende tendens i perioden, som særlig skyldes nedgang på kunsthistorie og idéhistorie (det siste kan trolig ses i sammenheng med nedleggelse av MA-grad i idéhistorie, og opprettelse av EKUL, delt MA-grad med IKOS). På BA-nivå ser vi derimot en oppadgående tendens i perioden, særlig siden 2015. Oppgangen etter 2015 er markert i alle fag.

Studiepoengproduksjon pr. fag							
Produksjon pr fag	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Studiepoeng kat D	126.3	107.1	113.81	88.17	101.75	100.33	91.55
Filosofi	46.98	39.58	45.49	36.51	48.50	46.66	45.51
Idéhistorie	21.18	16.35	19.48	11.84	16.66	16.49	14.49
Kunsthistorie	50.51	45.68	45.16	35.66	34.92	34.00	26.68
Klassisk	7.67	5.49	3.68	4.16	1.67	3.18	4.87
Studiepoeng kat F	835.8	756.03	735.72	711.79	799.43	839.49	894.78
Filosofi	82.01	79.83	73.34	78.17	81.01	93.67	104.17
Idéhistorie	60.59	60	62.92	72.01	74.17	69.50	85.49
Kunsthistorie	120.2	107.98	101.67	94.86	114.67	127.83	137.53
Klassisk	44.57	31.23	32.13	30.42	30.41	37.16	50.59
Exphil	511.5	459.83	450.33	420.33	499.17	511.33	517
Exfac	17	17.16	15.33	16.00			
Sum studiepoeng	962.2	863.13	849.53	799.96	901.18	939.82	986.33

Tabellen under angir de snittene tildelingen av studiepoengmidler har vært basert på, og summen som er blitt utbetalt for studiepoeng i perioden 2016-2019. Merk at snittsummen som har ligget til grunn for utbetalingen de siste årene (på grunn av oppgang) har ligget under den faktiske studiepoengproduksjonen samme år. På MA-nivå var det omvendte tilfelle for tildelingen for 2019.

	Snitt				Uttelling (NOK)			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Kategori D	115.75	103.03	101.24	96.75	3,613,122	3,335,690	2,790,570	2,723,513
Filosofi	44.02	40.53	43.50	43.89	1,373,975	1,312,130	1,198,991	1,235,504
Idéhistorie	19.00	15.89	15.99	15.00	593,187	514,470	440,824	422,156
Kunsthistorie	47.12	42.17	38.58	34.86	1,470,741	1,365,228	1,063,381	981,309
Klassisk	5.61	4.44	3.17	3.00	175,220	143,862	87,375	84,544
Kategori F	775.86	734.51	748.98	783.57	16,450,289	15,998,335	14,055,359	15,164,430
Filosofi	78.39	77.11	77.51	84.28	1,662,139	1,679,595	1,454,490	1,631,135
Idéhistorie	61.17	64.98	69.70	71.89	1,296,961	1,415,248	1,307,990	1,391,352
Kunsthistorie	109.94	101.50	103.73	112.45	2,331,009	2,210,830	1,946,660	2,176,309
Klassisk	35.98	31.26	30.99	32.66	762,797	680,870	581,496	632,133
Exphil	473.89	443.50	456.61	476.94	10,047,610	9,659,741	8,568,743	9,230,284
Exfac	16.50	16.16	10.44	5.33	349,772	352,051	195,980	103,216
Totalt	891.61	837.54	850.22	880.32	20,063,411	19,334,025	16,845,929	17,887,943

Emne	Inntekter fra studiepoeng totalt pr. fag			
	2016	2017	2018	2019
Filosofi	3,036,114	2,991,725	2,653,481	2,866,639
Idéhistorie	1,890,147	1,929,718	1,748,814	1,813,508
Kunsthistorie	3,801,751	3,576,059	3,010,040	3,157,618
Klassisk	938,017	824,731	668,870	716,677
Exphil	10,397,382	10,011,792	8,764,723	9,333,500
Alle emner	20,063,411	19,334,025	16,845,929	17,887,943

I tillegg til studiepoengmidlene, fordeles også basisbevilgning til instituttene – det er denne bevilgningen som kalles «studieplasser». Også denne finansieringen er dermed resultatbasert, men er i motsetning til studiepoengmidlene også en funksjon av utviklingen ved andre institutter, siden det her er en lukket ramme som fordeles på instituttene. Mens studiepoengmidler tildeles på basis av treårig snitt (slik at tildeling for 2020 er basert på gjennomsnittlig studiepoengproduksjon 2016-2018), fordeles studieplassmidlene på basis av et fireårig snitt, slik at tildelingen for 2020 er basert på gjennomsnittet i perioden 2015-2018.

Det har dessverre ikke vært mulig å få tilgang til de samlede inntektene per fagområde på IFIKK i tide til dette møtet. Økonomiseksjonen jobber imidlertid med saken, og tallene vil gjøres tilgjengelig senere. Det vi mangler tall på, er studieplasser. De siste årene har IFIKK mottatt omtrent samme sum i studieplasser som for studiepoeng, men gitt at exphil er vektet 0,5 og klassisk er vektet med 1,6, vil den faktiske tildelingen per fag variere. For 2020 er satsene for studieplasser de følgende:

	BA	MA
EXPHIL	15 091	
KLASSISK	48 290	60 362
ANDRE	30 181	60 362

Basert på dette kan vi sette opp et fiktivt regnestykke, som i hvert fall antyder størrelsen på tildelingen via studieplasser. En utbetaling basert på samme snitt som studiepoengene for 2019 (dette vil ikke være helt korrekt, siden studieplassene baserer seg på fireårig snitt, mens studiepoengene baserer seg på treårig snitt, og vi bruker også 2020-satsene på tallene fra 2019), ville den totale uttellingen per fag være den følgende:

	STUDIEPOENG	STUDIEPLASSER	TOTALT
EXPHIL	9 230 284	7 197 501	16 427 785
FILOSOFI	2 866 639	5 192 942	8 059 581
IDÉHISTORIE	1 813 508	3 075 142	4 888 650
KLASSISK	716 677	1 758 237	2 474 914
KUNSTHISTORIE	3 157 618	5 498 072	8 655 690

Det må føyes noen kommentarer til dette fiktive regnestykket. Den første er at HF i år hadde mulighet til å legge en del ekstra midler i studieplasspotten, noe som innebærer at satsene i år ligger høyere enn de vil gjøre de kommende årene. Samlet mottar IFIKK ca. 2 millioner «ekstra» i dette regnestykket.

I tillegg til studieplasser og studiepoeng, gis også kandidatuttelling, 2020-satsen for en MA-kandidat er 22 379, og for en BA-kandidat 15 115.. Den samlede kandidatuttellingen for IFIKK var i 2019 1 978 428. Fra 2020 tildeles IFIKK også en øremerket kompensasjon for kandidatelementet for exphil, som i 2020 vil beløpe seg til 1 062 111.

I 2019 kan vi også observere en del utviklingstrekk som kan gjøre seg gjeldende i fremtiden:

- EKUL hadde en langt høyere søkning enn tidligere. All uttelling fra EKUL må imidlertid deles med IKOS. Det er likevel grunn til å tro at man i fremtiden vil se en bedre uttelling på MA-nivå for idéhistorie.
- Den nye studieretningen Kunsthistorie, kuratering og modernismens kulturarv har også ført til et betydelig større MA-kull på kunsthistorie.
- Klassiske språk økte høsten 2018 og våren 2019 sin studiepoengproduksjon på BA-nivå svært betydelig – rundt 40% sammenlignet med tallet som er lagt til grunn for 2019.

Lønnsutgifter for fast ansatte på IFIKK

De samlede lønnsutgiftene for fast ansatte ved IFIKK for 2020 forventes nå å utgjøre NOK 66 645 474 (før resultat av lønnsforhandlinger 2019), inkludert feriepengene, pensjon og AGA. Netto lønnsutbetaling utgjør NOK 52 690 811. Lønnsutgifter til midlertidig ansatte blir ikke behandlet i dette dokumentet, siden de dekkes av øremerkede midler, enten fra UiO/HF eller eksterne prosjekter.

Utgiftene til lønn fordeler seg som følger:

SEKSJON	BRUTTO LØNNSUTGIFTER
ADMINISTRASJON	13 602 934
EXPHIL/FILOSOFI	23 360 940 (26,5 ansatte)
IDÉHISTORIE	8 393 392
KLASSISKE SPRÅK	6 428 931 (6,5 ansatte)
KUNSTHISTORIE	11 819 919

Der antall ansatte er oppgitt, er det fordi en del ansatte er holdt utenfor på grunn av permisjon eller finansiering via FPIII. Frikjøp og lignende er derimot ikke regnet inn her.

Gjennomsnittlønn for alle FVA på IFIKK er NOK 760 053, noe som utgjør noe under én million per ansatt i bruttokostnader per år.

Lønnen varierer mellom 460 083 og 1 180 160 kr per år (for FVA mellom 577 229 og 1 180 160 per år).

Snittlønn på IFIKK er 712 038, mens medianlønn på IFIKK er 671 130. Blant FVA er snittlønn 760 053, mens median er 740 557. Det er verdt å merke seg at snittlønnen blant ansatte under seksti er høyere enn snittlønn blant ansatte over seksti, noe som tyder på at reduksjonen i lønnsutgiftene ved aldersavgang blir mindre enn man kunne antatt.

Snitt for de enkelte stillingsgruppene (stillingskategorier med mer enn fem ansatte) er:

STILLING	SNITTLØNN	LØNNSUTGIFT
FØRSTEKONSULENT	499 958	624 782
UNIVERSITETSLEKTOR	601 839	785 540
FØRSTEAMANUENSIS	659 573	861 096
PROFESSOR	839 753	1 047 201

Gjennomsnittlønn per fag:

FAG	SNITTLØNN	LØNNSUTGIFT
KUNSTHISTORIE	754 474	984 993
IDÉHISTORIE	714 342	932 599
KLASSISK	766 406	918 419
EXPHIL	686 377	896 089
FILOSOFI	828 914	1 089 444

Snittlønnen på exphil ligger betydelig under snittlønnen på filosofi, noe som i stor grad kan forklares ved en større andel ansatte i undervisningsstillinger. Siden svært mange av de som er ansatt på stedkode exphil vil gå av med alderspensjon de neste ti årene, vil snittlønnen for filosofi/exphil øke i samme periode. Det vil derfor bli vanskelig for exphil å gå i balanse i årene fremover, siden inntekten er den samme, mens de som utfører arbeidet både vil ha en lavere undervisningsdel i stillingen, og ha et høyere lønnsnivå enn tidligere.

Inntekten fra studiesiden utgjør en hoveddel, men ikke hele inntektsgrunnlaget for IFIKK. Det er derfor foruroligende at med unntak av filosofi/exphil, er det per nå ingen av fagmiljøene som er i nærheten av å være selvfinansierende via studiefinansieringen, og filosofi/exphil oppleves nå som ganske kraftig underbemannet. Siden administrasjonen ikke genererer inntekter, må lønnsutgifter til administrasjon regnes inn som et prosentpålegg.

Gitt disse tallene, er det vanskelig å se at det blir rom for nyansettelser på IFIKK i overskuelig fremtid. Dette vil være et betydelig problem for alle fagene over tid, men to scenarier bør nevnes spesielt:

- Gitt den nåværende strukturen på BA i klassiske språk, er det tvilsomt om BA-undervisningen i latin kan gjennomføres når den ansatte i undervisningsstilling går av for alderspensjon.
- På exphil/filosofi vil det våren 2020 være noe i overkant av ni tusen undervisningstimer tilgjengelig fra fast ansatt stab. Selv om det suppleres fra idéhistorie og med gjennomføringsstipendiater, vil det i årene fremover bli uhyre krevende å gjennomføre undervisningen på både exphil og filosofiprogrammet, siden exphil-undervisningen alene trekker mellom 6000 og 8000 timer per semester. Alternativene vil dermed være:
  - *Å redusere antall exphilstudenter som tilbys seminarvarianten.* Dette vil trolig medføre en høyere strykprosent blant studentene som dermed flyttes over på selvstudiumsvarianten. IFIKK er nå i dialog med HF om muligheten for en reduksjon i antall seminargrupper som tilbys.
  - *Å redusere timebruk på exphilundervisningen.* Dette kan gjøres ved å redusere antall forelesninger, men siden forelesningene utgjør en svært begrenset del av timebruken, vil dette monne lite. Man kan også redusere antallet seminarer i seriene, men dette tallet er allerede temmelig begrenset, så reduksjonen vil nødvendigvis være tilsvarende. Det er også verd å merke seg at tilbudet på exphil på UiO ligger betydelig lavere i timer det som tilbys ved UiB, NTNT og UiTø.
  - *Å overføre undervisningsressurser fra filosofiprogrammet og idéhistorieprogrammet til exphil.* Dette vil muliggjøre gjennomføring av exphil i en lengre periode, men vil også svært raskt føre til fallende inntekter, siden uttelling for exphil er lavere enn for program-egnene. En betydelig reduksjon i emneporteføljen vil trolig også føre til større frafall fra programmene som helhet.